

4.	Konsekvensændringer	4438
4.1.	<i>Retsvirkningsloven</i>	4438
4.2.	<i>Tjenestemandspensionsloven samt tekniske og administrative forhold</i>	4438
5.	Økonomiske og administrative konsekvenser	4439
6.	Ligestillingsvurdering – lovforslagets konsekvenser for pensionsituationen mellem ægtefæller	4439
6.1.	<i>Faktiske forhold om pensionsituationen for kvinder og mænd</i>	4439
6.1.1.	<i>Forloids udtagelse af rimelige pensionsordninger</i>	4440
6.1.2.	<i>Lovforslagets kompensationsmuligheder</i>	4441
7.	Forholdet til EU-retten	4442
8.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.	4442

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund m.v.

De gældende regler om pensionsrettigheders behandling på skifte af fællesbo i tilfælde af en ægtefælles død og i tilfælde af separation og skilsmisse findes i lov om ægteskabets retsvirkninger (retsvirkningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 37 af 5. januar 1995 med senere ændringer. Retsvirkningsloven, som blev indført i 1925, tilsigtede ifølge motiverne ikke en ændring af den daværende retstilstand for så vidt angår pensioners behandling på skifte. Behandlingen af pensionsrettigheder var da knyttet sammen med spørgsmålet om uoverdragelighed og førte til, at pensionsordninger blev holdt uden for fællesboet. Pensionsordninger var således i almindelighed uoverdragelige, og var de undtagelsesvist overdragelige, blev de omfattet af fællesboet.

Spørgsmålet om pensions- og forsikringsrettigheders behandling på skifte har været overvejet i en længere årrække og har givet anledning til en række udvalgsarbejder m.v. Ægteskabsudvalget af 1957 afgav betænkning V i 1968, betænkning nr. 501/1968, ligesom finansministeren i 1986 nedsatte et embedsmandsudvalg, der i 1990 offentliggjorde en rapport om pensioners behandling ved separation, skilsmisse og død. Herudover nedsatte industriministeren et udvalg i 1989, der afgav betænkning i 1995, betænkning nr. 1293/1995 om fraskiltes pensionsret. Advokatrådet fremsendte i 1995 nogle lovgivningsmodeller om pensions- og forsikringsrettigheders behandling på ægtefælleskifte til Justitsministeriet. Ingen af de nævnte betænkninger m.v. med tilhørende reformforslag førte imidlertid til en ændring i lovgivningen.

På europæisk plan har pensionsrettighedernes karakter i de seneste årtier ført til særskilte regler om pensionsdeling mellem ægtefæller. Et generelt træk i udviklingen er, at det tilstræbes at udjævne forskellen mellem to ægtefælles pensionsrettigheder, enten gennem en deling af selve pensionsrettighederne eller de-

res værdi, eller ved en form for udjævning, kompensation eller skævdeling, som giver den dårligst stillede ægtefælle bedre mulighed for alderdomsforsørgelse. For så vidt angår Norden har man i Norge senest ved Stortingsmelding af 10. december 2004 meddelt, at regeringen vil vurdere reglerne i ægteskabsloven med henblik på at udarbejde praktikable regler, som i større grad indebærer, at der tages hensyn til værdien af pensionsrettigheder i forbindelse med skifte af fælleseje.

Siden retsvirkningslovens indførelse og navnlig igennem de seneste årtier er der sket en betydelig udvikling og udbygning af pensionsformerne. Kapitalpension og ratepension har vundet meget stor udbredelse både som forsikringsordninger og som pensionsopsparingsordninger i pengeinstitutter. Herudover er der opstået pensionsordninger, som indeholder elementer af såvel løbende livsbetinget pension som elementer af kapitalpension. Samtidig har familiemønstret og pensionsbilledet yderligere ændret sig som følge af kvinders stigende erhvervsfrekvens og deraf følgende stigende pengeforsørgelse og egenpensionering. Endvidere er antallet af separationer og skilsmisser steget betydeligt.

Bl.a. på denne baggrund besluttede justitsministeren i 1998 at nedsætte et udvalg, der skulle overveje behovet for en særskilt lovmæssig regulering af pensioners og forsikringsrettigheders behandling på skifte i anledning af den ene ægtefælles død og i forbindelse med separation og skilsmisse. Udvalget skulle komme med forslag til udformningen af denne regulering.

Navnlig udbygningen og udviklingen af pensionsformerne har ført til en retstilstand, der kan give anledning til tvivl eller opfattes som urimelig. Det gælder i et vist omfang ved skifte i anledning af den ene ægtefælles død og navnlig ved skifte i forbindelse med separation eller skilsmisse.

I kommissoriet for Ægtefællepensionsudvalget påpeges med hensyn til skifte af fællesbo i forbindelse med separation eller skilsmisse, at det kan opleves